

باسمه تعالی

شخصیت محوری (نهم)

چگونه قصه تعریف کنیم (۳)

قبل از این که به ادامه نکات قصه‌گویی پردازیم، باید این نکته را گوشزد کنیم که برخی از مواردی که در قصه‌گویی به شما پیشنهاد می‌کنیم، برای جذاب تر شدن قصه است. اگر به هر دلیلی امکان اجرای این نکات نباشد، نباید به طور کلی قصه را از خانه حذف کرد. نکته‌ای درباره اجرای قصه گفتیم و نکاتی که در این جا به آن می‌پردازیم از همین جمله است.

ط) استفاده از ابزار

برای واقعی تر شدن قصه می‌توان از ابزاری که نشان‌دهنده فضای قصه باشد، استفاده کرد؛ مثلاً وقتی درباره جنگ بدر و از مهارت‌های رزمی امیرمؤمنان علی علیه السلام در این جنگ می‌گوییم، می‌توانیم چیزی مثل چوب یا کفگیر را در دست گرفته و وقتی به صحنه شمشیرزنی رسیدیم با آن وسیله، این صحنه را به نمایش بگذاریم. یا وقتی که درباره کمک کردن به فقرا از سوی امیرمؤمنان علی علیه السلام قصه می‌گوییم، می‌توانیم یک کیسه خالی برنج را که در آن چیزهای سبکی (مثل چند عدد لباس) ریخته‌ایم به دوش بگیریم و صحنه کمک کردن را بازی کنیم.

ی) استفاده از تصویر

بسیاری از کتاب داستان‌های کودک همراه با تصویر است. اگر تصویری کتاب مناسب است، می‌توانید در هنگام تعریف قصه تصویرها را به کودک نشان دهید. اگر هم نقاشی خودتان ضعیف نیست، می‌شود برای برخی از صحنه‌ها تصویرسازی کرد و وقتی که قصه به آن صحنه رسید، برای کودک به نمایش بگذارید.

ک) گریم

گاهی هم می‌شود با رنگ‌های انگشتی که در بازار به وفور یافت می‌شود، صورت خود را متناسب با یکی از شخصیت‌های داستان گریم کنید. البته توجه داشته باشید که در این موارد خودتان را به جای شخصیت اهل بیت علیهم‌السلام نگذارید. کودک با توجه به قصه‌هایی که از اهل بیت علیهم‌السلام می‌شنود، تصویری از ایشان را در ذهن خودش می‌کشد. اجازه بدهید تصویری که در ذهن کودک از شخصیت این بزرگواران وجود دارد، ساخته ذهنش بماند و شما در آن تصویر دخالتی نکنید.

ل) نمایش

قصه را می‌شود به صورت یک نمایش بازی کرد. مقصود ما از نمایش این است که به جای تعریف کردن قصه، پدر و مادر و اگر ممکن بود برخی از افراد دیگر، قصه را بازی کنند. این نوع از قصه‌های نمایشی برای کودکان جذابیت

بسیار ویژه‌ای دارد. البته لازمه این که بتوانید یک قصه را به صورت نمایش ارائه دهید این است که پیش از نمایش با عوامل آن هماهنگی و تمرین لازم را داشته باشید.

م) قصه‌گویی مشارکتی

بچه‌ها در سنین خردسالی به ویژه در حدود سه سالگی قصه‌های تکراری را دوست دارند. آنها با فضای داستان‌هایی که شنیده‌اند، انس می‌گیرند و با شنیدن دوباره و چندباره این داستان‌ها حضور مجدد خود را در فضای دوست داشتنی آن تجربه می‌کنند. ممکن است کودک شما چندین شب پشت سرهم تقاضا کند که یک داستان را برای او تعریف کنید. او پس از چند بار شنیدن قصه می‌تواند بعضی از قطعه‌های قصه را خودش تعریف کند. شما در میانه قصه بخشی از قصه‌گویی را به او بسپارید تا هم قصه را خوب یاد بگیرد و هم قصه‌گویی را. وقتی که او بخشی از قصه را تعریف می‌کند، حتماً با توجه ویژه به او، اجازه بدهید علاوه بر شنیدن قصه، لذت قصه‌گویی را هم تجربه کند.

ن) قصه‌گویی یک کودک دیگر

اگر فرزند بزرگتری در خانه دارید، گاهی قصه‌گویی را به او بسپارید تا هم بار قصه‌گویی همیشگی از روی دوش شما برداشته شود و هم فرزند بزرگتر به صورت کارگاهی مهارت‌های لازم در قصه‌گویی را کسب کند و هم این که با

مشارکت در قصه گویی احساس شخصیت کند. البته شما هم به صورت مجزا برای فرزند بزرگتر مهارت های قصه گویی را آموزش بدهید.

(س) دنباله دار کردن قصه

کودکان خردسال طاقث ندارند که منتظر بمانند و ادامه قصه را در روز دیگری بشنوند. برای این کودکان باید قصه های کوتاهی را که در یک وعده تمام می شود تعریف کرد، اما برای مقاطع سنی نزدیک به مدرسه می توان برای کودکان قصه های سریالی تعریف کرد.

ویژگی اصلی قصه های سریالی این است که در یک جلسه معلوم نمی شود که انتها و نتیجه داستان چیست. این ویژگی موجب می شود ذهن کودک در فاصله تعریف یک قسمت تا قسمت بعدی، مشغول قصه باشد. از آن جایی که در قسمت بعدی بناست گره یک معما در ذهن کودک گشوده شود، علاقه زیادی به شنیدن آن دارد.

شاید برخی از نکاتی که امروز گفتم برای شما کمی سخت به نظر برسد؛ اما یک بار هم که شده این نکات را امتحان کرده و نتیجه آن را روی فرزندتان ببینید. ما را هم از نتایج تجربه خود بی خبر نگذارید.